KOMISJONI DELEGEERITUD OTSUS (EL) 2016/310,

26. november 2015,

milles käsitletakse Jaapanis kindlustus- ja edasikindlustusandjate suhtes kehtiva solventsusrežiimi samaväärsust Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/138/EÜ sätestatud režiimiga

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II), [1] eriti selle artikli 172 lõiget 4 ja artikli 227 lõiget 5,

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiiviga 2009/138/EÜ kehtestatakse liidu kindlustus- ja edasikindlustusandjate suhtes riskipõhine solventsusrežiim. Direktiivi 2009/138/EÜ hakatakse liidu kindlustus- ja edasikindlustusandjate suhtes täielikult kohaldama 1. jaanuaril 2016.

(2) Direktiivi 2009/138/EÜ artikli 311 kohaselt võib komisjon vastu võtta direktiivis ette nähtud delegeeritud õigusakte enne direktiivi kohaldamise kuupäeva.

(3) Direktiivi 2009/138/EÜ artiklis 172 käsitletakse kolmanda riigi või jurisdiktsiooni sellise solventsusrežiimi samaväärsust, mis kehtib niisuguste ettevõtjate edasikindlustustegevuse suhtes, kelle peakontor asub kõnealuses kolmandas riigis. Kui samaväärsus määratakse kindlaks, võib selliste edasikindlustusandjatega sõlmitud edasikindlustuslepinguid, kelle peakontor asub kõnealuses jurisdiktsioonis, käsitada samal viisil kui selliste edasikindlustusandjatega sõlmitud edasikindlustuslepinguid, kellele on antud tegevusluba kõnealuse direktiivi kohaselt.

(4) Direktiivi 2009/138/EÜ artikli 172 lõikes 4 on sätestatud fikseeritud tähtajaga ajutise samaväärsuse kindlaksmääramine selliste kolmandate riikide või jurisdiktsioonide puhul, kelle edasikindlustuse solventsusrežiimid vastavad teatavatele kriteeriumidele. Artikli 172 lõike 5 kohaselt määratakse ajutine samaväärsus kindlaks ajavahemikuks, mis lõpeb 31. detsembril 2020. Seda on võimalik pikendada kõige rohkem ühe aasta võrra.

(5) Direktiivi 2009/138/EÜ artiklis 227 käsitletakse samaväärsust selliste kolmandate riikide kindlustusandjate puhul, kes kuuluvad liidus asuva peakontoriga kindlustusgruppidesse. Kui samaväärsus määratakse kindlaks, võimaldab see sellistel kindlustusgruppidel – eeldusel et kindlustusgrupi aruannetes lubatakse kasutada konsolideerimismeetodina mahaarvamise ja agregeerimise meetodit – võtta kindlustusgrupi solventsusnõude ja nõuetekohaste omavahendite arvutamisel arvesse kapitalinõudeid ja olemasolevat kapitali (omavahendid), mis on arvutatud ELi-välise jurisdiktsiooni õigusnormide ja mitte direktiivi 2009/138/EÜ alusel.

(6) Direktiivi 2009/138/EÜ artikli 227 lõikes 5 on sätestatud fikseeritud tähtajaga esialgse samaväärsuse kindlaksmääramine selliste kolmandate riikide või jurisdiktsioonide puhul, kelle kindlustuse solventsusrežiimid vastavad teatavatele kriteeriumidele. Esialgne samaväärsus määratakse kindlaks 10aastaseks ajavahemikuks, mida on võimalik pikendada.

(7) Direktiivi 2009/138/EÜ artikli 172 lõike 4 kohase ajutise samaväärsuse ja nimetatud direktiivi artikli 227 artikli 5 kohase esialgse samaväärsuse hindamiseks tuleb arvesse võtta mitut kriteeriumi. Kriteeriumide hulgas on teatavad ühised nõuded, eelkõige need, mis on seotud kehtiva solventsusrežiimi ja järelevalveasutuse pädevuste, vahendite ja kohustustega. Teised kriteeriumid on samaväärsuse kahe tüübi puhul erinevad, eelkõige need, mis on seotud lähenemisega täielikult samaväärse režiimi suunas, järelevalveasutustega toimuva teabevahetuse ja ametisaladusega.

[1] ELT L 335, 17.12.2009, lk 1.

(8) Jaapani solventsusrežiim on sätestatud kindlustustegevuse seaduses ja kindlustustegevuse määruses ning neid muudeti viimati 2010. aastal. Kindlustusandjate tegevusloa andmist reguleerib ulatuslik litsentside süsteem. Edasikindlustustegevuseks on Jaapanis vaja kahjukindlustuse tegevusluba. Juhtimise, riskijuhtimise ja teabe avalikustamisega seotud nõuded on osaliselt sätestatud Jaapani finantsteenuste ameti (Financial Services Agency, JFSA) järelevalvesuunistes. Järelevalvesuunised ei oma õigusjõudu, kuid nende järgimist kontrollib põhjalikult JFSA, kellel on vajaduse korral parandusmeetmete määramise volitused.

(9) 2015. aasta märtsis andis Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (EIOPA) komisjonile kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1094/2010 ([1]) artikli 33 lõikega 2 nõu seoses Jaapanis kindlustus- ja edasikindlustusandjate suhtes kehtiva regulatiivse ja järelevalvesüsteemiga. Seejärel aitas ka EIOPA komisjoni ja andis lisateavet seoses Jaapani kindlustussektori hindamisega direktiivi 2009/138/EÜ artikli 227 lõike 5 alusel. Komisjoni hinnang tugineb EIOPA antud teabele.

(10) Jaapanis on sõltumatu kindlustustegevuse järelevalveasutus JFSA, kellel on oma ülesannete täitmiseks vajalikud pädevused ja vahendid. 2013. aastal oli kindlustustegevuse järelevalvega määratud täistööajaga tegelema ligikaudu 100 JFSA töötajat ja teiste talituste töötajad võisid neid vajaduse korral abistada. JFSA uurimispädevus hõlmab kohapealseid kontrolle ning ta saab määrata halduskorras karistusi, mis võivad seisneda näiteks tegevusloa tühistamises ja individuaalsetes sanktsioonides. JFSA võib esitada toimikuid ka prokuratuurile.

(11) Kindlustus- ja edasikindlustusandjad peavad JFSA-le esitama põhjalikud aruandematerjalid. Ametil on ulatuslikud pädevused raskustes olevate kindlustus- ja edasikindlustusandjate restruktureerimiseks või nende tegevuse lõpetamiseks. Seda pädevust on viimastel aastakümnetel tõhusalt mitme suurtes raskustes oleva elukindlustusandjate puhul kasutatud.

(12) JFSA-l on mitu koostöökokkulepet teiste mujal maailmas asuvate järelevalveasutustega. 2011. aastal kirjutas JFSA alla Rahvusvahelise Kindlustusjärelevalve Assotsiatsiooni mitmepoolsele vastastikuse mõistmise memorandumile, milles käsitletakse järelevalveasutuste vahelist teabevahetust. JFSA on sõlminud mitu kahe- või mitmepoolset koostöölepingut teiste, sealhulgas mitme liidu järelevalveasutusega.

(13) JFSA töötajate suhtes kohaldatakse rangeid ametisaladuse hoidmise nõudeid. JFSA eeskirjad ja tavad kaitsevad asjakohaselt välismaiste järelevalveasutuste esitatavat konfidentsiaalset teavet. Kõik JFSA praegused või endised töötajad peavad tagama kogu sellise teabe konfidentsiaalsuse, mis on neile töökohustuste täitmise jooksul esitatud. Teabe loata avalikustamine võib tuua kaasa distsiplinaarkaristused või kriminaaluurimise ja -karistuse. Konfidentsiaalseks liigitatud teavet, mis on saadud välismaistelt järelevalveasutustelt, käsitletakse vastavalt ja kasutatakse ainult välismaise järelevalveasutusega kokku lepitud eesmärkidel.

(14) Nii elukindlustus- kui ka kahjukindlustusettevõtjate varade hindamine toimub kooskõlas Jaapani üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtetega. Enamikku, kuid mitte kõiki varasid hinnatakse õiglases väärtuses. Teatavatel tingimustel on mõne varaklassi (näiteks võlakirjad ja laenud) hindamise aluseks selle bilansiline väärtus. Kui varade hindamisel võetakse aluseks soetusmaksumus, siis arvestatakse olemasolevate omavahendite kindlaksmääramisel realiseerimata kasumit ja kahjumit. Elukindlustus- ja pikaajalise kahjukindlustustegevuse tehnilised eraldised diskonteeritakse. JFSA määrab korrapäraselt diskontomäära, mida kasutatakse tehniliste eraldiste diskonteerimiseks. Alates lepingu sõlmimise kuupäevast saab tehnilisi eraldisi üksnes ülespoole hinnata (neid ei hinnata kunagi allapoole lepingu sõlmimise kuupäeval määratud väärtusest). Seepärast ei võeta arvesse sellist turuarengut või muid suundumusi, millega kaasneks tehniliste eraldiste vähenemine (nt intressimäärade kasv). Samuti peavad kindlustusandjad üks kord majandusaasta jooksul analüüsima tulevasi rahavoogusid, et kontrollida tehniliste eraldiste asjakohasust, ja vajaduse korral koguma lisareserve.

(15) Nii elu- kui ka kahjukindlustusandjate puhul võib järelevalvelise sekkumise põhjuseks olla sellise kolme eri piirmäära ületamine, mis on määratletud kui „solventsusmarginaali suhtarvud" (Solvency Margin Ratios) ja mis vastavad omavahendite kahekordsele suhtarvule, jagatuna nn koguriski kapitalinõudega. Nn koguriski parameeter katab kindlustusriske, operatsiooniriski ja katastroofiriski. Sisemudelite kasutamine on lubatud katastroofiriski ja minimaalse garantiiga seotud riskidega. JFSA-l on pädevus kehtestada teatavaid parandusmeetmeid, isegi siis, kui järelevalvelise sekkumise kõrgeimat miinimummäära (solventsusmarginaali suhtarv üle 200 %) ei ületata. Näiteks

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1094/2010, 24. november 2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/79/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 48).

võib ta nõuda, et kindlustusandjad võtaksid meetmeid kasumlikkuse, krediidiriski, stabiilsuse või likviidsusriski parandamiseks. Kui solventsusmarginaali suhtarv on alla 0 %, võib JFSA anda käsu kindlustustegevuse täielikuks või osaliseks peatamiseks.

(16) Jaapani kindlustusandjad on kohustatud ettevõtja riskijuhtimiskava kaudu juhtima riske nii juhtumipõhiselt kui ka üldisel tasandil. Kindlustusandjad peavad süstemaatiliselt ja põhjalikult läbi viima asjakohase riskijuhtimise. Neil tuleb analüüsida, kas asjaomaste riskidega tegeletakse, kontrollida kvantifitseerimisega seotud nõuete objektiivsust ja asjakohasust, analüüsima kapitali tulevast adekvaatsust keskmise pikkuse ja pikaajaliste äristrateegiate ja ärikeskkonna perspektiivist. Samuti nõuab JFSA, et kindlustusandjad viiksid läbi oma riskide ja maksevõime hindamise ja esitaksid selle tulemused juhatusele.

(17) Jaapani kindlustusandjatel on seadusest tulenev kohustus esitada JFSA-le majandustegevuse aruanded kord poolaastas ja kord aastas. Lisaks sellele peab iga kindlustusandja koostama selgitavaid dokumente ja tegema need oma peakontoris üldsusele kättesaadavaks.

(18) Jaapani solventsusrežiim areneb. Kindlustusgrupi tasandil täidetavad solventsusnõuded kehtestati 2010. aastal. Alates sellest, kui EIOPA hakkas 2011. aastal vastavalt direktiivi 2009/138/EÜ artiklile 172 hindama Jaapani järelevalvesüsteemi, viib Jaapan oma solventsusrežiimi parandamiseks läbi reforme. 2011., 2012. ja 2014. aastal koostati mitu aruannet ja teostati reaaltingimustes testimist seoses majanduslikul hindamisel põhineva bilansiga. Kavandatavaid muudatusi silmas pidades on põhjust arvata, et Jaapani solventsusrežiimi edasine areng suurendab selle kooskõla direktiiviga 2009/138/EÜ.

(19) Sellest hinnangust lähtudes tuleks Jaapani kindlustus- ja edasikindlustusandjate solventsusrežiimi käsitada direktiivi 2009/138/EÜ artikli 172 lõike 4 kohastele ajutise samaväärsuse ja direktiivi 2009/138/EÜ artikli 227 lõike 5 kohastele esialgse samaväärsuse kriteeriumidele vastavana.

(20) Käesoleva otsusega määratud ajutise samaväärsuse ajavahemik peaks vastavalt direktiivi 2009/138/EÜ artikli 172 lõikele 5 lõppema 31. detsembril 2020.

(21) Käesoleva otsusega määratud esialgse samaväärsuse ajavahemik peaks vastavalt direktiivi 2009/138/EÜ artikli 227 lõikele 6 olema kümme aastat,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Jaapanis kehtivat solventsusrežiimi, mida kohaldatakse selliste ettevõtjate edasikindlustustegevuse suhtes, kelle peakontorid asuvad Jaapanis ja kelle tegevust reguleerib kindlustustegevuse seadus, loetakse ajutiselt samaväärseks direktiivi 2009/138/EÜ I jaotises sätestatud režiimiga.

Esimeses lõikes osutatud ajutine samaväärsus lõpeb 31. detsembril 2020.

Artikkel 2

Jaapanis kehtivat solventsusrežiimi, mida kohaldatakse selliste ettevõtjate kindlustustegevuse suhtes, kelle peakontorid asuvad Jaapanis ja kelle tegevust reguleerib kindlustustegevuse seadus, loetakse esialgselt samaväärseks direktiivi 2009/138/EÜ VI jaotises sätestatud režiimiga.

Esimeses lõikes osutatud esialgne samaväärsus määratakse 10aastaseks ajavahemikuks, mis algab 1. jaanuaril 2016.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 26. november 2015

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER